

Anders Arhammar

Dags att chilla

För mig, som sysslar med det svenska språket dagligen, är det alltid intressant att följa med i de språkliga nyheterna. Du vet, de där nyckerna som helt plötsligt bara hörs överallt och ofta. Det kan vara marknadsförare som pratar om nischer, psykologiska tjejer som chillar, tar tag i bitar eller chefer som undrar vilken sits de har.

Men det gäller att vara uppmärksam. Jag har en känsla av att språket ändrar sig snabbare och oftare numera. Det är verkligen inte lätt att hänga med i svängarna.

Ord uppstår, används några veckor och försvinner innan man ens hinner briljera med sin kunskap. Risker är stora att man inte får vara med alls. Och som om inte det var nog, så kan orden helt plötsligt få en helt ny betydelse.

När jag var liten var en bulle något man fick av snälla tanter, tillsammans med saft. När jag växte upp förvandlades bullen till något som man åkte i och betalade för. Vad en bulle är i dag vet jag inte. Men för inte så länge sedan var det i tur och ordning en snygg tjej, en baby i magen och en mullig person, innan mullig ändrade betydelse från tjocksmockt skrattobjekt till skitmysig tjockholmare.

Ve den stackare som kommer någon vecka försent med sitt chill, nisch, pryl, grej, bulle, fringare eller bag. Han blir spottad på, utskrattad, rynkad på näsan åt, påsatt lösnäsa, nersprutad med ketchup och allmänt hånad bland grannar och bekanta. Gärna blir han kallad för något modeord som symboliserar den rena dumheten.

Till de språkliga nyheterna hör den nya tidens reseparlörer. Meningar som "Ursäkta, hur mycket är klockan" och "Ursäkta, finns det någon restaurangvagn på detta tåg" har ersatts av "Slå mig inte, jag har inte frågat något" och "När kommer snubben med plastmackorna".

Det är dock inte alltid som betydelsen av orden är det viktigaste, utan hur de sägs. En bekant till mig klarade sig utmärkt

i Paris utan att kunna ett ord mer franska än "äta gele me treske i veboa". En flaska vin fick han in på följande sätt: Öh, öh örru pingvinen. Kadu ro hit me en panna sydsluttning så eru ball." Där var det aldrig några problem.

Kanske är det dessa språkliga svängningar som gjort att dagens ungdom gett upp hoppet, och för det mesta kortar ner sina diskussioner till ett minimum. Så här kan det låta.

O orryba – bing ...

åhanba – pjong ...

ådomba – smack ...

Torftigt kan tyckas, men där bedrar man sig. Detta är en tv-serie som en har sett och som denne berättar för den andra om. Dagens språk går nämligen mycket ut på att språket är bildligt.

O orryba – bing betyder att en kille som hette Orry han har slagit till en annan. Detta åskådliggörs med en liten gest och ett ljud som visar en liten smäll. Sedan görs en paus och den lyssnande letar antagligen i sitt minne efter passande scener i sitt förflutna. När Orrys beteende riktigt sjunkit in markerar han att han är intresserad av fortsättningen. Den kommer.

Åhanba – pjong. Det betyder att det fanns en till med. någon som fick smällen och inte nöjde sig med det utan slog tillbaka. Pjong markerar att slaget var hårdare än det tidigare. Och han vann troligen eftersom berättaren tittar ner på golvet.

ådomba – smack ... närå (he he) bagick..

Killen som vann fick alltså en tjej som han kysste efter alla konstens regler, smack. Men det var bara som vi trodde, för här kommer den snabba dementin, mycket populär hos dagens ungdom. Närå. De vart inge smack alls, jag skojade, de gick bara sin väg.

Jag vet fortfarande inte vilket som är att föredra, att jaga nya inoerd, eller gå över till det nya bildsättet att tala.

Ja-ba, swosch, sätter mig ner och chillar medan jag funderar.

Reumatikerförbundets styrelse

Ordförande

Lena Öhrsvik Borgholm

1:e vice ordförande

David Magnusson Offerdal

2:e vice ordförande

Anne Carlsson Skattkärr

Ledamöter

Bo Jonsson Hägersten
Mona Korthis-Nordén Staffanstorp
Sara Hjalmarsson Linköping
Christina Stenström Solna
Kurt Jörgensen Dals Rostock
Bo Ringertz Lidköping

Ersättare

Doris Jonsson Bjurholm
Bertil Eklund Långshyttan
Suzanne Ahlkvist Enköping
Margareta Börjegård Stockholm

Förbundssekreterare

Jan-Olov Söderberg

Revisorer

Jan Nyström, aukt revisor
Benny Ahlberg
Rolf Andersson
Sune Gréen

Ersättare
Reino Leino

Valberedning

Margareta Bäckskog ordförande

Lars Oskarsson
Anna-Lisa Hörnfeldt
Margareta Kassfeldt Öberg
Annika Gigel

Ersättare
Charlotte Norlin